

Apoteket i Motala.

1847.

Genom K. resol. d. 6 aug. 1831 erhöill ägaren af apoteket i Skänninge, N. G. Högberg, rättighet »att i Motala tillhandahålla erforderligt medikaments-förråd under vård af en examinerad provisor». Denna rättighet indrogs genom K. brefvet d. 21 april 1847, som bemyndigade K. sundhetskollégium »att i stället för den, genom K. resolution af den 6 aug. 1831 vid Motala tillåtna medikamentsförsäljning, ett särskildt apothek må i nämnda köping inrättas, samt att, i anledning häraf, I, efter att i post- och inrikestidningen hafva ifrågavarande apotheksanläggning till hugade och behöriga sökandes efterrättelse, på vanligt sätt kungjort, egen till erhållande af privilegium derå, hvilket å annan person icke får öfverlätas, i und. anmäla den sökande som I dertill ansen mest behörig».

Genom K. brefvet d. 22 aug. 1848 tilldelades examinerade apotekaren A. Landin personligt privilegium å detta apotek.

Apoteket har alltsedan anläggandet, jämväl som filialapotek under apoteket i Skänninge, varit förlagdt till sin nuvarande plats, Platengatan 19, där det af apotekare C. O. Hamnström erhöill utvidgade lokaler.

I K. brefvet d. 11 febr. 1887 ang. vissa afgifter till apotekarkårens lifränte- och pensionskassa säges: »Derjemte vilje Vi, som d. 17 dec. 1886 tillagt apotekaren A. F. Sandberg personligt privilegium å apoteket i Motala och tillika föreskrifvit, att derest en ifrågasatt pensionskassa för apotekarcorpsen komme till stånd, Sandberg skulle till kassan erlægga årlig afgift med det belopp, Vi kunde finna godt bestämma, härmed hafva förordnat, att Sandberg, så länge han innehar nämnda privilegium, skall till kassans förstärknings- och understödsfond betala en årlig afgift af 700 kronor, att halfårsvis i förskott erläggas.» Jämlikt K. brefvet d. 28 mars 1914 har denna afgift ändrats till 1,200 kronor.

LANDIN, ALGOT. Född d. 20 sept. 1811 i Stockholm.

Föräldrar: Kamreraren i K. krigskollegium PER AUGUST LANDIN, född d. 28 nov. 1780, död d. 25 nov. 1849, och GUSTAVA ELISABETH WINTER, född d. . . .

L. antogs d. 5 jan. 1825 till elev å apoteket Gripen i Stockholm samt aflade d. 6 okt. 1830 farmacie studiosi-examen. Konditionerade därefter från maj 1831 å apoteket Hjorten i Västerås och från sept. 1832 på apoteket Lejonet i Jönköping. Blef i sept. 1833 adjunkt i kemi vid Chalmerska slöjdskolan i Göteborg, hvilken befattning han innehade i fyra terminer. Undergick d. 16 maj 1835 apotekarexamen, efter hvilken han från juni till sept. s. å. tjänstgjorde på apoteket Gripen i Stockholm. Antog i sept. 1835 lärarebefattningen i kemi och botanik vid landbruksinstitutet på Degeberg i Västergötland, hvilken anställning L. innehade i två år. Var sedan från nov. 1837 till sommaren 1838 anställd å apoteket Enhörningen i Stockholm, då han förestod Karlsbaderinrättningen å Djurgården. Tjänstgjorde sedan å apoteket Kronan i Stockholm från nov. 1838 till april 1839, därefter å apoteket Göta Lejon i Karlskrona till d. 22 aug. 1848, då L. erhöll personligt privilegium å den genom K. brevet d. 21 april 1847 föreskrifna apoteks-inrättningen i Motala.

Död d. 20 maj 1869 i Motala.

Apotekare L. var en af naturen rikt begåfvad personlighet och ägde därjämte omfattande kunskaper. Under sin vistelse i Motala emottog han och undervisade i kemi och farmaci elever från andra apotek, samt beredde dem till farmacie studiosi-examens undergående.

Af trycket har L. utgifvit: *Lapis infernalis*. Farm. tidskr. 1862. *Undersökning af Vetterns vatten*. Farm. tidskr. 1862. *Motala ström stannad. Ett värmeutstrålningsfenomen*. Aesculap Stockholm, 1866. *Enkelt förfaringssätt för bestämmande af malmers eg. vigt*. Farm. tidskr. 1867. *Explosioner och eldfaror vid laborationer och förvaring af droger*. Aesculap, Stockholm 1867. *Ett par observationer angående kolsyregasen och vattnet till kolsyrevatten*. Farm. tidskr. 1868.

Gift d. . . . med EMMA CHARLOTTA LINDBERG, född d. 25 juli 1815, död d. 18 april 1857, dotter till sjömannen LINDBERG och KÖHLER.

Barn: ALGOT JULIUS, född d. 10 okt. 1842. Styrman. Vistades i Antwerpen 1868; sedan dess ej afhörd; — AGNES OLIVIA

EMMA MATHILDA, född d. 5 aug. 1844, död d. 17 juni 1887. Lärarinna; — AUGUSTA CHRISTINA, född d. 24 juli 1847, död d. 6 dec. 1905. Lärarinna; — ANNA WILHELMINA, född d. 15 juni 1849. Lärarinna; — AMANDA CAROLINA ELISABETH, född d. 16 mars 1851; — PER AUGUST, född d. 11 maj 1852. Farmacie studiosus d. 30 nov. 1872. Handlande i Kungsbacka; — EMMA ULRIKA, född d. 11 nov. 1854, död d. 5 mars 1865; — ADELAIDE CHARLOTTA, född d. 10 aug. 1856, död d. 13 maj 1873.

HAMNSTRÖM, CARL OSCAR. Född d. 11 aug. 1816 i Örebro.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen JONAS ANDERS HAMNSTRÖM, född d. 15 okt. 1770, död d. 23 sept. 1819, och JOHANNA SARA MULLIN, född d. 16 mars 1777, död d. 24 april 1865.

Efter skolstudier vid Örebro elementarläroverk antogs H. d. 26 juni 1832 till elev å apoteket i Skänninge samt biträdde å dåvarande filialapoteket i Motala under koleraperioden i Sverige 1834. Aflade d. 3 maj 1837 farmacie studiosi-examen, hvar-efter han fortsatte sin tjänstgöring å förstnämnda apotek till slutet af sept. 1838. Tjänstgjorde sedan från d. 1 okt. 1838 till d. 1 okt. 1840 å apoteket i Lindesberg; började därefter läsa på apotekarexamen, som han aflade d. 14 dec. 1841. Konditionerade från d. 11 jan. 1842 till hösten 1843 å apoteket i Nora; förestod apoteket i Lindesberg från den 1 okt. 1843 till våren 1846 och skötte under sommaren s. å. Karlsbaderbrunnssinrättningen i Nora. Företog under våren och sommaren sistnämnda år botaniska exkursioner inom samtliga socknar i Närke för samlandet af material till en ny upplaga af J. D. Gellerstedts år 1831 utgifna »Nerikes flora». Tjänstgjorde från sept. 1846 till juni 1847 å apoteket Bäfvern i Västerås samt förestod under sommaren 1847 brunnsapoteket i Porla. Var sedan en kortare tid anställd å apoteken i Hofva och Örnen i Karlstad samt blef i början af 1848 föreståndare för dåvarande filialapoteket i Sunne, hvilket han förestod till d. 6 juni 1851. Antog i okt. s. å. anställning hos apotekaren K. Fr. Thedenius på Korpen i Stockholm, där han tjänstgjorde till våren 1857, med undantag likväl för sommarmånaderna 1853, 54 och 56, då han liksom sommaren 1857 skötte brunnsapoteket vid Loka. Erhöll d. 23 maj 1857 personligt privilegium å det genom K. brefvet d. 1 nov. 1856 föreskrifna nya apoteket i Broby, Kri-

stianstads län, hvilket af H. öppnades i början af följande år. Bedref å denna plats odling af medicinalväxter, hvaraf en icke obetydlig mängd årligen afyttrades till andra apotek. Erhöll d. 12 okt. 1869 privilegium å apoteket i Motala, hvilket H. tillträdde i juni 1870. Utvidgade apotekets lokaler och försåg det med ny inredning.

H. åtnjöt från 1872 på grund af sjukdom ledighet från apotekets skötsel.

Död d. 5 juli 1886 i Hässleholm.

Af trycket har H. utgifvit: *Nerikes flora*, andra uppl., omarbetad och tillökt. Örebro 1842. *Bidrag till kännedom om Nerikes vegetation*. Bot. not. Lund 1842. *Förteckning öfver växter i Skänningetrakten*. Bot. not. Lund 1843. *Några bidrag till Värmlands flora*. Bot. not. Lund 1851.

Gift d. 9 okt. 1860 med ELISE ROSALIE GRENANDER, född d. 20 dec. 1829, död d. 2 dec. 1879, dotter till fängspredikanten i Karlskrona, sedermera kyrkoherden i Östra Broby och Emitslöf i Lunds stift, PAUL GRENANDER och CHARLOTTA GUSTAVA BORGSTRÖM.

Barn: PAUL ADOLF OSCAR ELIS, född d. 16 sept. 1861, död d. 13 april 1902. Handlande i La Plata; — LINNÉA, född d. 21 juni 1868, gift d. 24 aug. 1901 med adjunkten vid Nyköpings högre allmänna läroverk, fil. kand. GUSTAV GEORG ROSE, född d. 8 juni 1862; — IDA ROSALIA VIOLA, född d. 1 juni 1871.

SANDBERG, AXEL FERDINAND. Född d. 23 april 1839 i Vadstena.

Föräldrar: Murarmästaren ANDERS GUSTAF SANDBERG, född d. 30 april 1803, död d. 6 okt. 1863, och MARIA CHRISTINA LOHM, född d. 23 mars 1799, död d. 20 febr. 1876.

S. åtnjöt åren 1849—55 undervisning vid elementarläroverket i Vadstena samt antogs i juni sistnämnda år till elev å apoteket i samma stad. Aflade därstädes d. 10 jan. 1859 farmacie studiosi-examen och konditionerade därefter på apoteket Kronan i Göteborg till aug. 1860. Inskrefs hösten detta år vid farmaceutiska institutet och aflade d. 10 maj 1862 apotekarexamen. Var sedan anställd på apoteket Markattan, numera Leoparden, i Stockholm till d. 1 nov. 1863, på apoteket Lejonet i samma stad till d. 23 maj 1866 samt på apoteket i Motala från d. 1 juni s. å. till juni 1870; förestod därunder sistnämnda apotek från d. 21 okt. 1867 till d. 1 april 1868 samt under vakans

från d. 3 juni 1869 till d. 13 juni 1870. Inköpte i aug. detta år och tillträdde d. 1 okt. apoteket i Askersund. Erhöll privilegium å detsamma d. 12 april 1871 men sålde det redan i maj s. å. Antogs i aug. 1871 till föreståndare för tändsticksfabriken i Motala samt uttog 1872 patent på en uppfinning af aluminiumtändstickor, för hvilka han erhöll hedersdiplom vid industriutställningen i Köpenhamn s. å. Biträdde jämväl under tiden å apoteket i Motala, för hvilket han d. 15 maj 1872 äfven blef föreståndare. Tilldelades d. 17 dec. 1886 personligt privilegium å samma apotek; innehade härjämte brunnsapoteket i Medevi. Befriades 1903 på grund af sjuklighet från apotekets skötsel.

S. företog 1878 en resa till England, Frankrike, Belgien, Tyskland och Danmark.

Under sin krafts dagar en intresserad och verksam kommunalman anförtroddes äfven åt apotekare Sandberg ett flertal allmänna uppdrag; så var han, då Motala ännu var köping, ordförande i byggnadsnämnden, ledamot af kommunalnämnden samt brandchef. Var sedan från det Motala 1881 fick stadsprivilegier till år 1902 ledamot af stadsfullmäktige, åren 1881—1900 ledamot af drätselkammaren, däraf dess ordförande från 1894. Ett varaktigt uttryck för det varma intresse S. hyste för samhällets förkofran utgör Motalas nuvarande vattenledning, som har ej minst Sandbergs energiska arbete att tacka för sin tillkomst. Under flera år var S. äfven verkställande direktör i Motala spirituosabolag, ordförande i styrelsen för Medevi brunnsaktiebolag samt ledamot af styrelsen för Motala folkbank.

På sin sjuttioårsdag gjorde S. åtskilliga donationer. Förutom en sådan på 10,000 kronor, som öfverlämnades till apotekar-societetens direktion d. 23 april 1909, med föreskrift att årliga afkastningen skall tillfalla antingen sjuka, obemedlade farmaceuter, nödställda farmaceutänkor och -döttrar eller ock flitiga, obemedlade studerande vid farmaceutiska institutet, öfverlämnades till Motala samskola ett donationsbref på 5,000 kronor till stipendier, till stiftelsen Motala barnhem en donation på 3,000 kronor, till I. O. G. T. i Motala 1,000 kronor och till Ev. luth. missionssällskapet 500 kronor.

R. W. O. 1899.

Innehade under många år och bebodde tidvis egendomen Hamra i närheten af Motala.

Död d. 15 maj 1911 i Motala.

Gift d. 15 mars 1870 på Kårby i Ekebyborna socken i Östergötland med EMILIE CAROLINA PETTERSSON, född d. 5 febr. 1844, dotter till landtbrukaren CARL JOHAN PETTERSSON och CAROLINA LUNDBERG.

Barn: CARL AXEL, född d. 14 febr. 1871. Leg. apotekare, föreståndare för apoteket Ängeln i Stockholm; — EVA OPTATA KAROLINA, född d. 1 maj 1872, gift d. 9 juni 1897 med apotekaren i Djursholm CHARLES COLUMBUS VILMING GEMZELL, född d. 12 mars 1865; — MARIA JENNY, född d. 11 jan. 1877, gift d. 7 aug. 1906 med leg. apotekaren NILS IDAR JOHAN CARL OLOF BRUZELIUS, född d. 4 okt. 1869.

JOHANSSON, CARL ALBERT. Född d. 9 mars 1857 i Norrköping.

Föräldrar: Byggmästaren JOHAN JOHANSSON, född d. 1 febr. 1817, död d. 21 sept. 1906, och CHRISTINA CHARLOTTA NILSDOTTER, född d. 15 okt. 1814, död d. 29 juni 1860.

Fosterson hos apotekare C. Franzén i Söderköping åtnjöt J. åren 1865—72 undervisning vid allmänna läroverken i Söderköping, Västervik och Norrköping samt antogs d. 1 juli 1872 till elev på apoteket i förstnämnda stad. Tjänstgjorde efter d. 28 aug. 1876 undergången farmacie studiosi-examen å samma apotek till hösten 1878, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekarexamen d. 28 maj 1880. Var sedan ånyo anställd å apoteket i Söderköping till d. 1 okt. 1888, därefter på apoteket Tre Kronor i Karlskrona till d. 1 febr. 1891, i Umeå till d. 1 sept. s. å., i Motala från d. 15 sept. 1891 till d. 1 sept. 1892, på Bäfvern i Hernösand till d. 6 juni 1894 samt å apoteket i Ystad från den 12 juli 1894 till d. 22 nov. 1901. Tilldelades sistnämnda dag personligt privilegium på apoteket i Broby i Kristianstads län samt tillträdde detta apotek d. 4 febr. följande år. Erhöll d. 12 april 1912 transport till apoteket i Motala, hvilket J. öfvertog d. 1 aug. s. å.

Gift d. 8 dec. 1902 med BEDA MARIA HJORTSBERG, född d. 23 mars 1872, dotter till länsveterinären AUGUST TEODOR HJORTSBERG och EUGENIA SOFIA LAURENTIA ERIKSSON.

Barn: AINA BRITTA CARLA, född d. 28 juni 1905; — ALLAN KNUT HARALD, född d. 3 dec. 1906; — ERIK JOHAN AUGUST, född d. 13 aug. 1908; — STEN ARNE WALTER, född d. 6 febr. 1910; — SVEN RAGNAR TORSTEN, född d. 31 mars 1913.